

Stanowisko Zarządu wraz z opinią Rady Nadzorczej SKOTAN S.A. odnoszące się do zastrzeżenia wyrażonego w raporcie niezależnego biegłego rewidenta z przeglądu śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Skotan S.A. oraz śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego Skotan S.A. za okres 01.01.2019-30.06.2019

a) wskazanie wpływu, w ujęciu ilościowym i jakościowym przedmiotu zastrzeżenia na roczne sprawozdanie finansowe, w tym na wyniki oraz inne dane finansowe, z przedstawieniem w każdym przypadku oceny istotności

W związku z zastrzeżeniem firmy audytorskiej (Grupa Audyt i Podatki Sp. z o. o.) dotyczącym zagrożenia kontynuacji działalności przez SKOTAN S.A. (Spółka, Emitent, Spółka Dominująca) oraz spółki zależne Grupy Kapitałowej SKOTAN w okresie kolejnych 12 miesięcy od dnia bilansowego (w sprawozdaniu kapitał własny na dzień 30.06.2019r. wykazuje kwotę minus 9 070 tys. zł, kwotę w pozycji zobowiązań krótkoterminowych w wysokości 12 041 tys. zł, suma aktywów trwałych oraz aktywów obrotowych wynosi 7 113 tys. zł),

Zarząd Spółki stoi na stanowisku, iż prawdopodobieństwo materializacji wskazanego ryzyka utraty możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę może znacząco zmaleć w perspektywie II półrocza 2019 roku i I półrocza 2020 roku z uwagi na zdarzenia, jakich Zarząd spodziewa się w tym okresie.

Aktualna sytuacja finansowa Grupy jest nadal bardzo trudna i w chwili obecnej Grupa identyfikuje istotne ryzyko finansowe i płynnościowe związane z pozycją bilansową Spółki Dominującej, utrudniającą zaciągnięcie krótkoterminowego długu. Fakt ten może stanowić istotne ograniczenie możliwości ponoszenia nakładów niezbędnych dla rozwoju działalności Spółki Dominującej na skalę umożliwiającą jej pozyskiwanie intratnych kontraktów. Stworzenie portfolio innowacyjnych produktów i technologii o wysokim potencjale komercjalizacji, wymagało zaangażowania wszystkich aktywów finansowych, będących w posiadaniu Spółki Dominującej. Zaistniała sytuacja, charakterystyczna dla spółek prowadzących działalność B+R, generuje określoną ekspozycję na ryzyka i zagrożenia. Ze względu na koszty wejścia, brak profesjonalnego doświadczenia rynkowego oraz siły marketingowej pozwalającej Spółce Dominującej skutecznie i trwale zaistnieć na rynku krajowym i międzynarodowych, konieczne jest włączenie partnerów branżowych dla dalszego rozwoju.

Niepozyskanie przedmiotowych partnerów, przy jednocześnie stale rosnącym ryzyku utraty płynności, stanowi najpoważniejsze zagrożenie dalszego funkcjonowania Grupy. Alternatywą jest pozyskanie kapitału rozwojowego w ramach nowej emisji akcji Spółki Dominującej lub emisji obligacji zamiennych. Niestety, Walne Zgromadzenie Spółki Dominującej w czerwcu 2019 roku podjęło wprawdzie uchwałę o dalszym istnieniu Spółki Dominującej jednak kolejna uchwała dotycząca zgody na nową emisję akcji nie uzyskała poparcia akcjonariuszy obecnych na WZ.

Kapitał własny Emitenta jest ujemny, a Spółka finansuje bieżącą działalność emitując krótkoterminowe obligacje zabezpieczone, jednak zdolność do kolejnych emisji obligacji i pokrywania kosztów obsługi długu powoli się wyczerpuje. W przypadku utraty ww. zdolności Zarząd ponownie przedstawi akcjonariuszom koncepcję emisji akcji i/lub obligacji zamiennych na akcje. Dłuższa niemożność skutecznego przeprowadzenia emisji akcji/obligacji zamiennych lub alternatywnie pozyskania finansowania z innych źródeł spowoduje, że Zarząd Spółki Dominującej będzie zmuszony do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki.

Grupa nadal kontynuuje działania zmierzające do sprzedaży nieruchomości inwestycyjnej w Sławkowie (5,6 ha na terenie Katowickiej SSE) lub udziałów w spółce Skotan –Ester Sp. z o.o. Przedmiotowe niepracujące aktywo, jakim jest nieruchomość inwestycyjna, może w przyszłości stanowić źródło finansowania etapów wdrożeniowych zrealizowanych projektów. W dniu 2 kwietnia 2019 roku Skotan-Ester Sp. z o.o. zawarła list intencyjny ze spółką prawa handlowego, w którym strony oświadczyły, że ich intencją jest przeprowadzenie negocjacji mających na celu zawarcie umowy sprzedaży ww. nieruchomości. Przedmiotem prowadzonych negocjacji jest ustalenie szczegółowych warunków umowy sprzedaży, obejmujące w szczególności termin zawarcia umowy sprzedaży lub umowy przedwstępnej sprzedaży, terminy płatności i termin wydania nieruchomości. Zawarcie umowy nastąpi po ustaleniu ww. warunków umowy sprzedaży, uzyskaniu stosownych zgód korporacyjnych, a także niezbędnych do przeprowadzenia czynności dokumentów. Na dzień sporządzenia niniejszego stanowiska strony w dalszym ciągu kontynuują prowadzone negocjacje. Kupujący posiada już wszystkie niezbędne do przeprowadzenia transakcji zgody korporacyjne, a w dniu 27 września 2019 r. strony uzgodniły wartość transakcji na kwotę 2,14 mln zł. Pozostałe warunki transakcji będą uzgodnione w najbliższym okresie.

Dodatkowym warunkiem ostatecznego wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań Spółki Dominującej jest odzyskanie długotrwałej płynności finansowej, które w znacznej mierze jest uzależnione od możliwości sprzedaży wyników prac badawczo – rozwojowych na rzecz inwestorów zewnętrznych. Spółka nadal poszukuje partnerów branżowych na realizację przedsięwzięć wspólnych związanych z nieskomercjalizowanymi jeszcze wynikami projektów badawczych zakończonych w 2015 r. („Innowacyjny bakteriofagowy preparat ochronny do stosowania w zespole stopy cukrzycowej” i „Innowacyjna technologia otrzymywania kwasu 9-dekenowego oraz 1-dekenu z biomasy z wykorzystaniem nowej generacji katalizatorów metatezy” oraz „Wykorzystanie drożdży *Y. lipolytica* i *D. hansenii*, enzymów oraz toksyn killerowych do otrzymywania preparatów przydatnych w przemyśle i agrotechnice”), przy czym pamiętać należy, iż decyzja dotycząca sposobów dalszego rozwoju Spółki Dominującej będzie decyzją strategiczną – pozyskując partnerów długoterminowych dla rozwoju poszczególnych projektów Spółka przekształci się automatycznie w strukturę holdingową. Alternatywnie, przy samodzielnym (za pośrednictwem nowej emisji) finansowaniu dalszego rozwoju, Spółka ma szansę samodzielnie doprowadzić wszystkie zakończone projekty badawczo – rozwojowe do etapu pełnej komercjalizacji, nie dzieląc się praktycznie z partnerami zewnętrznymi własnością ani przyszłymi zyskami.

W okresie I półrocza 2019 roku i do dnia sporządzenia niniejszego stanowiska Spółka dokonała emisji:

- w dniu 20 lutego 2019 r. – 5 obligacji imiennych serii N o łącznej wartości nominalnej 500.000 PLN. Data wykupu obligacji to dzień 29 lutego 2020 roku.;

- w dniu 26 lutego 2019 r. – 6 obligacji imiennych serii O o łącznej wartości nominalnej 600.000 PLN. Data wykupu obligacji to dzień 29 lutego 2020 roku.;

- w dniu 12 kwietnia 2019 r. 10 obligacji imiennych serii P o łącznej wartości nominalnej 1.000.000 PLN. Data wykupu obligacji to dzień 30 kwietnia 2020 roku.

Ponadto Zarząd podejmował w tym okresie działania w celu przedłużenia terminu wykupu pozostałych serii obligacji wyemitowanych przez Spółkę:

- w dniu 15 stycznia 2019 roku Zarząd Spółki otrzymał obustronnie podpisane porozumienie z obligatariuszem przedłużające termin wykupu obligacji imiennych serii H z dnia 31 grudnia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku;
- w dniu 25 marca 2019 r. Zarząd Spółki zawarł z obligatariuszem porozumienie w sprawie przedłużenia terminu wykupu obligacji imiennych serii C z dnia 31 marca 2019 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku;
- w dniu 25 marca 2019 roku Zarząd Spółki podpisał porozumienia przedłużające terminy wykupu obligacji imiennych serii F i serii L z dnia 31 marca 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku;
- w dniu 26 marca 2019 roku Spółka otrzymała obustronnie podpisane porozumienie z obligatariuszem przedłużające termin wykupu obligacji imiennych serii I z dnia 28 lutego 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku;
- w dniu 28 czerwca 2019 r. Zarząd Spółki zawarł z obligatariuszem porozumienia przedłużające terminy wykupu obligacji serii D i serii E z dnia 30 czerwca 2019 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku;
- w dniu 26 września 2019 r. Zarząd Spółki zawarł z obligatariuszem porozumienie przedłużające termin wykupu obligacji serii G z dnia 30 września 2019 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Zaistniałe powyższe zdarzenia miały znaczący wpływ na utrzymanie płynności Spółki w 2019 roku i łącznie z planowanymi działaniami dotyczącymi dodatkowego finansowania w przypadku ich powodzenia pozwolą w ocenie Zarządu na kontynuację działalności Spółki w perspektywie co najmniej kolejnych 12 miesięcy.

Z uwagi na fakt że zastrzeżenia firmy audytorskiej dotyczyły przyjętego założenia kontynuacji działalności przez Spółkę w okresie co najmniej najbliższych 12 miesięcy, wykazanie wpływu ilościowego zastrzeżeń na wyniki i dane finansowe Spółki wymagałoby sporządzenia przez Spółkę sprawozdania finansowego metodą likwidacyjną, która polega na oszacowaniu możliwej do uzyskania wartości wpływów ze sprzedaży w trybie pilnym poszczególnych składników majątku Spółki i pomniejszeniu jej o wartość zobowiązań Spółki i koszty likwidacji. Z uwagi na to, że mimo dostrzeganego ryzyka utraty płynności i zagrożenia kontynuacji działalności Spółki, Zarząd Emitenta nie przewiduje na chwilę obecną likwidacji Spółki ze względu na podejmowane cały czas działania w celu utrzymania prowadzonej przez Spółkę działalności, w tym w szczególności działania, o których mowa w niniejszym stanowisku, Spółka nie sporządzała sprawozdania finansowego metodą likwidacyjną i nie dysponuje informacjami finansowymi odpowiadającymi zastrzeżeniu firmy audytorskiej. W obecnej sytuacji finansowo-ekonomicznej Spółki sporządzenie ww. informacji, mając na uwadze stanowisko Zarządu dotyczące możliwości kontynuacji działalności Spółki, nie jest na chwilę obecną w ocenie Zarządu Spółki uzasadnione z uwagi na związane z tym wysokie koszty i obciążenia organizacyjne.

b) przedstawienie podjętych lub planowanych przez Emitenta działań w związku z zaistniałą sytuacją

Zarząd Spółki wyjaśnia, iż pomimo istotnych przesłanek wskazujących na ryzyko utraty płynności finansowej i zagrożenia kontynuacji działalności Spółki, podjął szereg działań restrukturyzacyjnych, mających na celu pozyskanie środków finansowych jako następstwo transakcji gotówkowych w zamian za częściowe lub całościowe przejęcie kontroli nad możliwością wykorzystania osiągniętych wyników prac badawczo-rozwojowych Spółki oraz z tytułu zbycia nieruchomości inwestycyjnej w spółce zależnej.

Grupa nadal kontynuuje działania zmierzające do sprzedaży nieruchomości inwestycyjnej w Sławkowie (5,6 ha na terenie Katowickiej SSE), o czym mowa szerzej w punkcie a) powyżej. Kupujący posiada już wszystkie niezbędne do przeprowadzenia transakcji zgody korporacyjne, a w dniu 27 września 2019 roku strony uzgodniły wartość transakcji na kwotę 2,14 mln zł. Pozostałe warunki transakcji będą uzgodnione w najbliższym okresie.

Na ograniczenie prawdopodobieństwa utraty płynności finansowej ma też wpływ fakt, iż Zarząd Spółki w ciągu 2017 - 2019 r. i do dnia sporządzenia niniejszego stanowiska podejmował działania w celu przedłużenia terminów wykupu wyemitowanych obligacji (serie: C, D, E, F, G, H, I, L) oraz dokonywał emisji kolejnych serii obligacji (serie: E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P). Działania te zostały szeroko opisane w punkcie a) powyżej. Jednocześnie Zarząd Spółki planuje kolejne emisje obligacji w celu krótkoterminowego finansowania potrzeb bieżących Spółki.

W latach poprzednich Grupa koncentrowała się przede wszystkim na rozwijaniu działalności naukowo-badawczej związanej z projektami realizowanymi w ramach otrzymanego wsparcia finansowego z NCBR oraz PARP na rozwój innowacyjnej gospodarki. Grupa wykorzystwała środki z dotacji przyznanych w latach ubiegłych, a prowadzone za ich pośrednictwem badania naukowe wpisywały się w obszar podstawowej działalności Spółki Dominującej. Zarówno w poprzednich latach jak i w I półroczu 2019 roku podstawowym priorytetem Spółki stał się rozwój sprzedaży produktów powstałych w wyniku działalności badawczo – rozwojowej, wdrożenie osiągniętych rezultatów projektów badawczych do zastosowań komercyjnych oraz partnerstwo branżowe z silnymi i strategicznymi kooperantami.

W związku z zakończeniem w 2015 r. wszystkich projektów badawczo – rozwojowych realizowanych na przestrzeni poprzednich kilku lat, I półrocze 2019 roku było dla Grupy kolejnym okresem działalności w ramach standardowej działalności operacyjnej, związanej z pozyskiwaniem klientów na produkowane produkty i technologie oraz szukaniem partnerów dla ich wdrożeń i rozwoju.

W I półroczu 2019 roku tak jak i w poprzednim roku struktura przychodów Grupy, w podziale na segmenty działalności, uległa reorientacji. W związku z wprowadzeniem oraz skutecznym pozycjonowaniem produktów linii Estrovita, suplementy diety stały się głównym determinantem przychodowości Spółki Dominującej. Pewien udział w sprzedaży stanowiły także preparaty wykorzystywane w agrotechnice, w szczególności biopreparaty do stabilizacji mikroflory oraz produkowany usługowo preparat bakterii z rodzaju *Bacillus*, stymulujący wzrost roślin i plonowanie. Spółka Dominująca dostrzega zasadniczy potencjał handlowy w obszarze produkcji specjalistycznych preparatów dla rolnictwa, który jednocześnie pozwala lepiej wykorzystać moce produkcyjne zakładu drożdżowego. Spółka kontynuuje również prace nad popularyzacją zastosowania preparatu Yarrtica do remediacji skażeń z gruntów a szczególną nadzieję wiąże z trwającymi przygotowaniem do projektu w prowincji Ogoniland w Nigerii. Lokalny partner uzyskał w marcu 2019. certyfikat zezwalający na stosowanie preparatu na terenie Nigerii a aktualnie trwa postępowanie przetargowe.

Spółka Dominująca zakłada, że w 2020 r. nastąpi istotny wzrost produkcji biomasy drożdżowej przeznaczonej na cele spożywcze w postaci suplementów diety oraz dodatku do żywności funkcjonalnej. W 2019 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i Komisja Europejska przyznały biomase drożdżowej *Yarrowia lipolytica* status Novel Food i umieściły w unijnym wykazie nowej żywności, który reguluje warunki stosowania i wymogi w zakresie etykietowania.

Odnosząc się do strony kosztowej funkcjonowania, Spółka Dominująca przywiązuje dużą wagę do udoskonalania stosowanych technologii i obniżki kosztów produkcji. Zakład produkcji drożdży *Yarrowia lipolytica* w ramach niwelowania ryzyka związanego z kosztem zakupu surowców produkcyjnych, zwłaszcza w aspekcie cen gliceryny, która podlega notowaniom giełdowym, stale optymalizuje proces produkcyjny. Zmiana systemu produkcji drożdży pozwoliła na zmniejszenie ilości dozowanych

surowców oraz rezygnację z użycia niektórych substancji, co realnie wpływa na lepsze wykorzystanie wszystkich surowców oraz energii elektrycznej, pary i sprężonego powietrza, które wykorzystywane są do funkcjonowania urządzeń i armatury. Na podstawie wykonanego w 2016 roku audytu energetycznego Spółka dokonała modernizacji instalacji drożdżowej oraz zmiany sposobu zarządzania energią cieplną przez co znacząco obniżyła zużycie pary wysokoprężnej w zakładzie. Działania zmierzające do redukcji zapotrzebowania na media i surowce są kontynuowane. Dodatkowo zakład wykorzystuje śluzę stanowiącą odpad w produkcji estrów etylowych kwasów tłuszczowych Omega-3,6,9 (czyli drugiej kluczowej instalacji spółki). Stale wzrastająca ilość produkowanych estrów oraz duże możliwości adaptacyjne do przetwarzania surowca na biomasę drożdżową pozwalają na zwiększenie ich udziału w produkcji drożdży, co skutkuje zmniejszeniem ilości zakupywanej gliceryny oraz łagodzi skutki wzrostu cen gliceryny na rynku.

Powyższe działania wiązały się ze wzrostem przychodów ze sprzedaży Spółki, ale również poniesieniem określonych kosztów i nakładów. W ocenie Zarządu Spółki pierwsze efekty tych działań pojawiły się w IV kwartale 2018 roku i będą one bardziej widoczne stopniowo w kolejnych okresach.

W I półroczu 2019 Spółka osiągnęła przychody ze sprzedaży w wys. 2 454 tys. zł, co oznacza wzrost o 84% w porównaniu do roku poprzedniego. Na wartość 2 454 tys. zł składają się przychody ze sprzedaży produktów i usług 2 452 tys. zł oraz przychody ze sprzedaży materiałów w wysokości 2 tys. zł. I półrocze 2019 roku Spółka zakończyła stratą na poziomie operacyjnym w wysokości 1 166 tys. zł. Łączna strata netto z działalności w roku obrotowym wyniosła 975 tys. zł.

Pomimo podejmowanych cały czas przez Zarząd intensywnych działań w zakresie źródeł finansowania Spółki, polityki kosztowej i działalności handlowej mających na celu rozwój i poprawę sytuacji finansowej Spółki, Zarząd Spółki mając na względzie interes Akcjonariuszy, stoi na stanowisku, iż w celu wyeliminowania ryzyka utraty możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę, niezbędne jest podjęcie decyzji o dokapitalizowaniu Spółki poprzez nową emisję akcji i/lub obligacji zamiennych na akcje. W związku z powyższym na kolejnym Walnym Zgromadzeniu Zarząd ponownie przedstawi Akcjonariuszom projekt uchwały o podwyższeniu kapitału i emisji nowych akcji i/lub emisji obligacji zamiennych na akcje Spółki w celu pozyskania środków na kontynuację działalności i realizację fazy komercjalizacji poszczególnych projektów.

c) opinia Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki informuje, iż ze względu na otrzymanie od firmy audytorskiej raportu z przeglądu śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Skotan S.A. oraz śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego Skotan S.A. za okres 01.01.2019-30.06.2019 zawierającego zastrzeżenie w dniu dzisiejszym, tj. w dniu publikacji raportu półrocznego, Rada Nadzorcza Spółki odniesie się do otrzymanego zastrzeżenia zgodnie z wymogiem wskazanym w § 69 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych (...) w terminie późniejszym, niezwłocznie po przeanalizowaniu otrzymanego zastrzeżenia i zapoznaniu się ze stanowiskiem Zarządu Spółki oraz podjętymi i planowanymi przez Spółkę działaniami w związku z zaistniałą sytuacją.